

Informacija o realizaciji projekata iz oblasti obnovljivih izvora energije

Uvod

Vlada Crne Gore je na sjednici od 14. decembra 2012. godine usvojila Informaciju o realizaciji projekata iz oblasti obnovljivih izvora energije i donijela Zaključak broj: 06-2466/3, kojim se Ministarstvo ekonomije, između ostalog, zadužuje da:

- ukaže koncesionarima na nepoštovanje obaveza iz ugovora o koncesijama za izgradnju malih hidroelektrana i da, ukoliko u roku od 30 dana ne ispune te obaveze, pokrene postupak za raskid ugovora;
- o prethodno navedenom do 30. januara 2013. godine informiše Vladu i predloži konkretne mjere;
- nastavi praćenje realizacije projekata izgradnje VE Možura i VE Krnovo i investitoru za izgradnju VE Možura ukaže na posljedice neispunjavanja ugovornih obaveza;
- do 30. januara 2013. godine predloži konkretne mjere u vezi sa projektom VE Možura.

Usvojena informacija je obuhvatila detaljne podatke o projektima iz oblasti obnovljivih izvora energije, sa posebnim osvrtom na projekte izgradnje malih hidroelektrana i vjetroelektrana, dinamikom izvršavanja ugovornih obaveza, trenutnim stanjem projekata i otvorenim pitanjima vezanim za realizaciju istih.

U realizaciji projekata izgradnje obnovljivih izvora energije naročito su prisutni problemi zbog nepostojanja prostorno-planskih dokumenata na lokalnom nivou, kao i nedovoljno razvijene prenosne i distributivne elektroenergetske mreže i mogućnosti priključenja elektrana na elektroenergetski sistem.

1. Realizacija projekata izgradnje malih hidroelektrana na osnovu javnog nadmetanja

U skladu sa navedenim Zaključkom, Ministarstvo ekonomije (u daljem tekstu: Ministarstvo) je pisanim putem ukazalo koncesionarima na postojeće nepravilnosti u realizaciji ugovora o koncesiji za izgradnju malih hidroelektrana (u daljem tekstu: mHE), koji su zaključeni na osnovu javnih nadmetanja i dalo im rok od 30 dana da iste isprave. Takođe, Ministarstvo je sa svim koncesionarima 10. i 11. januara 2013. godine održalo sastanke na kojima je razmotrena aktuelna situacija u vezi sa realizacijom projekata izgradnje mHE na vodotocima, shodno zaključenim ugovorima.

Osim priključenja mHE na elektroenergetsku mrežu kao ključnog problema za realizaciju svih ovih projekata i kašnjenja u donošenju prostorno-planskih dokumenata, prisutni su i problemi sa lokalnim stanovništvom, stečene obaveze korišćenja vodnog potencijala, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa. Pored nastojanja da se stvore bolji uslovi za efikasniju realizaciju i praćenje ovih projekata, postojeći problemi su opredijelili predložena rješenja.

1.1. Realizacija ugovora o koncesiji zaključenih sa koncesionarem "Kroling" d.o.o. – Danilovgrad

1.1.1. Ugovor o koncesiji po kombinovanom DBOT aranžmanu za istraživanje vodotoka Babinopoljska i tehno-ekonomsko korišćenje vodnog energetskeg potencijala za proizvodnju električne energije u malim hidroelektranama (I Tender, 9,45 MW, dvije mHE, investicija 9 miliona €)

Status projekta: Koncesionaru su urbanističko – tehnički uslovi izdati 28.02.2011. godine, čime je počela II faza realizacije Ugovora tj. izrada projektne dokumentacije i pribavljanje građevinske dozvole. Shodno Ugovoru, rok za ovu fazu bio je 10 mjeseci i istekao je 28.12.2011. godine. Konstatovano je da koncesionar kasni u realizaciji projekta izgradnje mHE na vodotoku Babinopoljska, odnosno u dobijanju građevinske dozvole. Koncesionar je ukazao na probleme u rješavanju imovinsko-pravnih odnosa za potrebe izgradnje objekata mHE i da je to razlog kašnjenja realizacije II faze Plana realizacije, odnosno nemogućnosti dobijanja građevinske dozvole. Treba istaći da postoji obezbjeđenje za izvršenje ugovora, odnosno validna bankarska garancija, koja važi do 30.04.2013. godine. Međutim, važno je konstatovati da postoji problem kod rješavanja imovinsko-pravnih odnosa. Iako je to, shodno Ugovoru, rizik koncesionara, zbog neriješenih vlasničkih odnosa, kao i postojanja popisnog katastra, smatramo da se ovaj problem treba riješiti, jer bi se isti pojavio u nekom novom projektu, pa u tom smislu treba dati podršku i omogućiti iskorišćenje hidroenergetskog potencijala ovog vodotoka.

Predlog: Uzimajući u obzir razlog kašnjenja tj. nemogućnost da koncesionar sam riješi imovinsko-pravne odnose, a u cilju stvaranja uslova za nastavak realizacije ovog projekta, Ministarstvo predlaže da se:

- pokrene postupak eksproprijacije nepokretnosti koje su u neposrednoj funkciji realizacije koncesije proglašenjem javnog interesa i
- međusobna prava i obaveze između ugovornih strana utvrde aneksom Ugovora.

1.1.2. Ugovor o koncesiji za izgradnju malih hidroelektrana na vodotoku Tušina (II Tender, 6 MW, četiri mHE, investicija 12,7 miliona€)

Status projekta: Kasni se u realizaciji projekta izgradnje mHE na vodotoku Tušina tj. u obezbjeđivanju urbanističko – tehničkih uslova za izgradnju mHE, koje je koncesionar trebao da obezbijedi shodno Zaključku Vlade od 27.10.2011.godine. Koncesionar je ukazao da postoje problemi u realizaciji projekta izgradnje mHE na vodotoku Tušina, zbog kojih je od planirane 4 mHE po dostavljenom Idejnom rješenju, moguće izgraditi samo jednu. Naime, nakon održanih javnih rasprava, razgovora sa predstavnicima lokalne samouprave i predstavnicima lokalnog stanovništva došlo se do saznanja da su vode na kojima je predviđena izgradnja jedne mHE planirane za vodosnabdijevanje budućeg etno sela u naselju Krnja Jela, da akumulacija druge predviđene mHE može ugroziti ovo naselje i seosko groblje, a da je izgradnja treće mHE ekonomski neopravdana bez izgradnje druge mHE, zbog velikih investicija potrebnih za izgradnju pristupnih puteva. S obzirom da ove činjenice koncesionar nije mogao predvidjeti u momentu zaključenja Ugovora i dostavljanja Idejnog rješenja, postavilo se pitanje svrsishodnosti i održivosti predmetnog Ugovora.

Predlog: Imajući u vidu da je od predviđene 4 mHE na vodotoku Tušina moguće izgraditi samo jednu, Ministarstvo ekonomije i koncesionar su konstatovali da Ugovor

koji je zaključen za ovaj vodotok nije održiv. Stoga, Ministarstvo ekonomije predlaže da se ovaj ugovor sporazumno raskine, a koji predlog je prihvaćen od strane koncesionara.

1.1.3. Ugovor o koncesiji za izgradnju malih hidroelektrana na vodotoku Komarača (II Tender, 4 MW, jedna mHE, investicija 6,1 miliona €)

Status projekta: Koncesionaru su izdati urbanističko – tehnički uslovi 9.10.2012. godine. Rok za dobijanje građevinske dozvole je 6 mjeseci od dana izdavanja UTU. Postoji odgovarajuća bankarska garancija, koja važi do 07.05.2013. godine. Konstatovano je da koncesionar ispunjava ugovorene obaveze u utvrđenim rokovima.

Predlog: Nastaviti sa praćenjem Ugovora o koncesiji.

1.2. Realizacija ugovora o koncesiji zaključenih sa koncesionarem "Hydroenergija Montenegro" d.o.o. – Berane

1.2.1. Ugovor o koncesiji po kombinovanom DBOT aranžmanu za istraživanje vodotoka Bistrica i tehno-ekonomsko korišćenje vodnog energetskeg potencijala za proizvodnju električne energije u malim hidroelektranama (I Tender, 10MW, osam mHE, investicija 20 miliona €)

Status projekta: Koncesionaru je izdata građevinska dozvola 5.06.2012. godine za izgradnju prve mHE i time je počela III faza izgradnje objekata mHE, sa rokom od 24 mjeseca. Konstatovano je da se poslovi na realizaciji projekata izgradnje mHE na ovom vodotoku odvijaju predviđenom dinamikom i da se završetak izgradnje i puštanje u rad prve mHE „Jezerštica“ očekuje u prvom kvartalu ove godine. S obzirom da je koncesionar dostavio Plan realizacije sa finansijskim pokazateljima za investicije u 2013. godini i u skladu sa tim odgovarajuću bankarsku garanciju za dobro izvršenje posla, otklonjene su sve nepravilnosti u realizaciji Ugovora.

Predlog: Nastaviti sa praćenjem Ugovora o koncesiji.

1.2.2. Ugovor o koncesiji po kombinovanom DBOT aranžmanu za istraživanje vodotoka Šekularska i tehno-ekonomsko korišćenje vodnog energetskeg potencijala za proizvodnju električne energije u malim hidroelektranama (I Tender, 5 MW pet mHE, investicija 8 miliona €)

Status projekta: Koncesionaru je izdata građevinska dozvola 24.10.2012. godine za izgradnju prve mHE, čime je počela III faza izgradnje objekata koja traje 24 mjeseca. Konstatovano je da se poslovi na realizaciji projekata izgradnje mHE na ovom vodotoku odvijaju predviđenom dinamikom i da se završetak izgradnje i puštanje u rad prve mHE „Orah“ očekuje u drugoj polovini ove godine. S obzirom da je koncesionar dostavio Plan realizacije sa finansijskim pokazateljima za investicije u 2013. godini i u skladu sa tim odgovarajuću bankarsku garanciju za dobro izvršenje posla, otklonjene su sve nepravilnosti u realizaciji Ugovora.

Predlog: Nastaviti sa praćenjem Ugovora o koncesiji.

1.3. Realizacija ugovora o koncesiji zaključenog sa koncesionarom "Dekar" d.o.o. – Podgorica (I Tender, 5 MW, tri mHE, investicija 6 miliona €)

Ugovor o koncesiji po kombinovanom DBOT aranžmanu za istraživanje vodotoka Crnja i tehnno-ekonomsko korišćenje vodnog energetskeg potencijala za proizvodnju električne energije u malim hidroelektranama zaključen je 26.09.2008. godine sa koncesionarom „Dekar“ d.o.o.

Status projekta: Koncesionaru su izdate građevinske dozvole 09.12.2011. godine za izgradnju tri objekta mHE, čime je počela III faza izgradnje objekata mHE koja traje 24 mjeseca. Konstatovano je da se do sada poslovi na realizaciji projekata izgradnje mHE na ovom vodotoku odvijaju predviđenom dinamikom. S obzirom da je koncesionar dostavio novu bankarsku garanciju za dobro izvršenje posla, otklonjene su sve nepravilnosti u realizaciji Ugovora.

Predlog: Nastaviti sa praćenjem Ugovora o koncesiji.

1.4. Realizacija ugovora o koncesiji zaključenog sa koncesionarom "Dekar-Hidro" (II Tender, 8,3 MW, jedna mHE, investicija 8,2 miliona €)

Ugovor o prenosu Ugovora o koncesiji za izgradnju malih hidroelektrana na vodotoku Trepčačka rijeka zaključen je 29.04.2011. sa konzorcijumom „Dekar – Hidro“, čiji članovi su "Dekar" d.o.o. iz Podgorice i "Hydro Energy" d.o.o iz Podgorice.

Status projekta: Dobijeni su urbanističko-tehnički uslovi, na osnovu Prostornog plana posebne namjene "Bjelasica i Komovi". U skladu sa odredbama Ugovora, Koncesionar je na osnovu dodatnih istraživanja i primjedbi lokalnog stanovništva dostavio optimalno rješenje za eksploataciju vodotoka Trepčačka rijeka. Ministarstvo je prihvatilo ovo rješenje na osnovu predloga ekspertske komisije, koja je utvrdila da se isto uklapa u postojeće ldejno rješenje ponude. U skladu sa Ugovorom, postoji validna bankarska garancija.

Predlog: S obzirom da je prihvaćeno novo tehničko-tehnološko rješenje za izgradnju mHE i da je potrebno omogućiti lakše praćenje izgradnje pojedinih mHE, predlaže se zaključivanje aneksa Ugovora.

1.5. Realizacija ugovora o koncesiji zaključenog sa koncesionarom "Energie Zotter Bau GmbH & Co. KG (I Tender, 2,9 MW jedna mHE, investicija 3,7 miliona €)

Ugovor o koncesiji po kombinovanom DBOT aranžmanu za istraživanje vodotoka Grlja i tehnno-ekonomsko korišćenje vodnog energetskeg potencijala za proizvodnju električne energije u malim hidroelektranama zaključen je sa austrijskom kompanijom Energie Zotter Bau GmbH & Co. KG.

Status projekta: Dobijeni su urbanističko-tehnički uslovi 13.01.2011. godine. Obaveza koncesionara je bila da pribavi građevinsku dozvolu u roku od 3 mjeseca od izdavanja UTU. U međuvremenu su nastupile nepredviđene okolnosti koje su se ogledale u protivljenju lokalnog stanovništva izgradnji mHE na vodotoku Grlja. S obzirom da koncesionar nije uspio da riješi nastalu situaciju, iako Ministarstvo nije nadležno za rješavanje ovakvog problema jer isti spada u rizik koncesionara, pokušalo je da doprinese rješavanju istog učešćem u razgovorima sa lokalnim stanovništvom. Imajući u vidu ovakve okolnosti, Ministarstvo smatra da se ovakva situacija može prevazići

utvrđivanjem privremenog mirovanja prava i obaveza iz ovog ugovora u kojem periodu bi trebalo otkloniti nepredviđene okolnosti i stvoriti uslove za nastavak vršenja koncesione djelatnosti. Sada su u toku pregovori o tekstu aneksa Ugovora, kojim bi se regulisali međusobni odnosi za vrijeme trajanja nastalih okolnosti.

Predlog: Pod uslovom da se postigne dogovor o tekstu aneksa Ugovora do 28. februara 2013. godine, a u cilju nastavka koncesione djelatnosti, predlaže se donošenje odluke o mirovanju prava i obaveza iz ugovora o koncesiji i zaključivanje aneksa Ugovora, kojim bi se regulisali međusobni odnosi ugovornih strana za vrijeme trajanja ovog događaja, u suprotnom pokrenuće se postupak raskida Ugovora.

1.6. Realizacija ugovora o koncesiji zaključenog sa koncesionarom "Haider Extrem Energy" (I Tender)

1.6.1. Ugovor o koncesiji po kombinovanom DBOT aranžmanu za istraživanje vodotoka Bistrica i tehno-ekonomsko korišćenje vodnog energetskeg potencijala za proizvodnju električne energije u malim hidroelektranama zaključen je sa konzorcijumom "Haider Extrem Energy" čiji članovi su: Haider Bauunternehmung GmbH (Austrija), Haider Energieerzeugung GmbH (Austrija) i Extrem inženjering d.o.o. (BiH). (17 MW, dvije mHE, investicija 24 miliona €)

Status projekta: Dobijene su građevinske dozvole za izgradnju mHE 23.04.2012. godine. Obaveza koncesionara je bila da izgradi predviđene mHE u roku od 8 mjeseci od izdavanja građevinskih dozvola tj. do 23.12.2012. godine. Na osnovu izvještaja inspektora za građevinarstvo, koji je obišao predmetnu lokaciju 21.12.2012. godine, konstatovano je da su još uvijek u toku pripremni radovi, što ukazuje na činjenicu da koncesionar ne poštuje ugovorom utvrđenu dinamiku izgradnje malih hidroelektrana. Takođe, postoji i nepravilnost u vezi bankarske garancije, tj. koncesionar nije dostavio istu za III fazu Plana realizacije, već je produžio garanciju za II fazu. Navedene nepravilnosti mogu biti razlog za pokretanje postupka raskida Ugovora.

Koncesionar je predložio da mu se omogući da nastavi izgradnju predviđenih hidroelektrana, a da će isti u skladu sa dostavljenim inoviranim planom realizacije završiti izgradnju objekata mHE početkom decembra 2013. godine i da je spreman da dostavi bankarsku garanciju u vrijednosti od oko 4 miliona € do kraja aprila 2013. godine.

Predlog: Uzimajući u obzir predlog koncesionara, kao i činjenicu da su pripremni radovi na vodotoku Bistrica u završnoj fazi, tj. da su od strane koncesionara uložena značajna sredstva i da bi se raskidom Ugovora pokrenulo i pitanje povraćaja uložениh sredstava, kao i činjenicu da bi dostavljena bankarska garancija u vrijednosti od oko 4 miliona € dodatno garantovala završetak izgradnje, a da bi se eventualnim aneksom Ugovora država mogla relaksirati od obaveze povraćaja uložениh sredstava, predlaže se da se omogući nastavak vršenja koncesione djelatnosti zaključivanjem aneksa Ugovora.

1.6.2. Ugovor o koncesiji po kombinovanom DBOT aranžmanu za istraživanje vodotoka Bjelojevička i tehno-ekonomsko korišćenje vodnog energetskeg potencijala za proizvodnju električne energije u malim hidroelektranama zaključen je sa konzorcijumom "Haider Extrem Energy" čiji članovi su: Haider Bauunternehmung GmbH (Austrija), Haider Energieerzeugung GmbH (Austrija) i Extrem inženjering d.o.o. (BiH). (15 MW, dvije mHE, investicija 15 miliona €)

Status projekta: Dobijene su građevinske dozvole za izgradnju mHE 27.01.2012. godine. Obaveza koncesionara je bila da izgradi predviđene mHE u roku od 8 mjeseci

od izdavanja građevinskih dozvola tj. do 27.09.2012. godine. Na osnovu izvještaja inspektora za građevinarstvo, koji je obišao predmetnu lokaciju 21.12.2012. godine, konstatovano je da su još uvijek u toku pripremni radovi, što ukazuje na činjenicu da koncesionar ne poštuje ugovorima utvrđenu dinamiku izgradnje malih hidroelektrana. Takođe, postoji i nepravilnost u vezi bankarske garancije, tj. koncesionar nije dostavio istu za III fazu Plana realizacije, već je produžio garanciju za II fazu. Navedene nepravilnosti mogu biti razlog za pokretanje postupka raskida Ugovora.

Takođe, koncesionar je predložio da mu se omogući da nastavi izgradnju predviđenih hidroelektrana i da će isti u skladu sa dostavljenim inoviranim planom realizacije završiti izgradnju objekata mHE početkom decembra 2013. godine i da je spreman da dostavi bankarsku garanciju u iznosu od oko 2 miliona € do kraja aprila 2013. godine.

Predlog: Uzimajući u obzir predlog koncesionara, kao i činjenicu da su pripremni radovi na vodotoku Bjelojevička u završnoj fazi, tj. da su od strane koncesionara uložena značajna sredstva i da bi se raskidom ugovora pokrenulo i pitanje povraćaja uloženi sredstava, kao i činjenicu da bi dostavljena bankarska garancija u vrijednosti od oko 2 miliona € dodatno garantovala završetak izgradnje, a da bi se eventualnim aneksom Ugovora država mogla relaksirati od obaveze povraćaja uloženi sredstava, predlaže se da se omogući nastavak vršenja koncesione djelatnosti zaključivanjem aneksa Ugovora.

1.7. Realizacija ugovora o koncesiji zaključenog sa koncesionarom "Bast" d.o.o. (I Tender, 1 MW, dvije mHE, investicija 2,4 miliona €)

Ugovor o koncesiji po kombinovanom DBOT aranžmanu za istraživanje vodotoka Zaslavnica i tehno-ekonomsko korišćenje vodnog energetskeg potencijala za proizvodnju električne energije u malim hidroelektranama zaključen je sa koncesionarom „Bast“ d.o.o. Nikšić.

Status projekta: Urbanističko – tehnički uslovi izdati su 13.05.2011. godine, koji su bili uslov za početak II faze realizacije ugovora tj. izrade projektne dokumentacije i pribavljanja građevinske dozvole. Shodno Ugovoru, rok za ovu fazu bio je 12 mjeseci i istekao je 13.05.2012. godine. Konstatovano je da je došlo do kašnjenja u realizaciji projekta zbog predviđenog mjesta priključenja mHE na elektroenergetsku mrežu (12 km udaljenost, a potrebna investicija 1,2 miliona €), što dovodi u pitanje isplativost projekta. Imajući u vidu da je koncesionar ukazao na mogućnost određivanja novog mjesta priključenja (Ilino brdo, za koje je predviđena investicija od cca 300 hiljada €), dogovoreno je da se koncesionaru ostavi dodatni rok od mjesec dana za pribavljanje mišljenja EPCG o mogućem mjestu priključenja mHE na elektroenergetsku mrežu. Koncesionar je dostavio validnu bankarsku garanciju u skladu sa Ugovorom.

Predlog: Ukoliko koncesionar riješi pitanje priključka mHE na elektroenergetsku mrežu i dobije saglasnost od EPCG do 25. februara 2013. godine, predlaže se da se omogući nastavak vršenja koncesione djelatnosti zaključivanjem aneksa Ugovora, u suprotnom pokrenuće se procedura raskida Ugovora.

1.8. Realizacija ugovora o koncesiji zaključenog sa koncesionarom "Elektrotehna-Radius" (II Tender, 2,36 MW, dvije mHE, investicija 5,1miliona €)

Ugovor o koncesiji za izgradnju malih hidroelektrana na vodotoku Murinska rijeka zaključen je sa konzorcijumom "Elektrotehna-Radius", čiji su članovi Elektrotehna d.o.o. Berane i Radius d.o.o. Herceg Novi.

Status projekta: Koncesionar je 15.01.2013. godine predao zahtjev Ministarstvu održivog razvoja i turizma za izdavanje urbanističko – tehničkih uslova za izgradnju mHE

na vodotoku Murinska rijeka. Rok za dostavljanje nove bankarske garancije je bio do 25.01.2013. godine.

Predlog: S obzirom da koncesionar nije u utvrđenom roku dostavio bankarsku garanciju, predlažemo da se pokrene postupak raskida Ugovora o koncesiji.

1.9. Realizacija ugovora o koncesiji zaključenog sa koncesionarom "mHIDRO CG" (II Tender, 12 MW, dvije mHE, investicija 19,7 miliona €)

Ugovor o koncesiji za izgradnju malih hidroelektrana na vodotoku Vrbnica zaključen je sa konzorcijumom "mHIDRO CG", čiji su članovi: "Timur" d.o.o. - Slovenija, "Soške elektrarne Nova Gorica" d.o.o. - Slovenija, "Montavar Metalna nova" d.o.o. - Slovenija i "Montavar Metalac" d.o.o. - Nikšić.

Status projekta: Shodno zaključenom Ugovoru, Konzorcijum „mHIDRO CG“ je bio dužan da u roku od 60 dana od dana potpisivanja Ugovora osnuje koncesiono preduzeće sa sjedištem u Crnoj Gori, čiji osnivači moraju biti svi članovi Konzorcijuma. Koncesiono preduzeće nije osnovano na način kako je to bilo definisano Ugovorom, već se kao osnivač ovog preduzeća registrovao samo vodeći član konzorcijuma, „Timur“ d.o.o. Iako su stečeni uslovi za raskid Ugovora, Ministarstvo ekonomije je, s obzirom da su članovi Konzorcijuma bili zainteresovani da ostanu u ovom projektu i nastave realizaciju Ugovora, a posebno član konzorcijuma „Montavar Metalac“ d.o.o. iz Nikšića, prolongiralo rokove za raskid, sa ciljem da se nastavi koncesiona djelatnost. Međutim, planirane aktivnosti se nijesu realizovale i stvorili su se konačno uslovi za raskid Ugovora.

Takođe, postoji validna bankarska garancija u iznosu od 100.000 €, za koju je garant Montavar Metalac d.o.o. Nikšić, u ime konzorcijuma, sa rokom za naplatu do 4. februara 2013. godine. S obzirom da se radi o preduzeću koje zapošljava oko 140 radnika, a nalazi se u veoma teškoj finansijskoj situaciji i koje se obratilo Vladi za državnu pomoć, automatska naplata garancije bi mogla dovesti u pitanje nastavak njegovog rada.

Predlog: S obzirom da ne postoji mogućnost da se ova koncesija nastavi, predlažemo da se raskine Ugovor o koncesiji i aktivira bankarska garancija sa odlaganjem roka naplate za šest mjeseci.

2. Realizacija projekata izgradnje malih hidroelektrana na osnovu energetske dozvole

U cilju pojednostavljenja procedure izgradnje mHE u Crnoj Gori, Zakonom o energetici otvorena je mogućnost za davanje koncesija za izgradnju mHE instalisane snage do 1 MW uvođenjem mehanizma energetske dozvole. Shodno Zakonu o energetici, Ministarstvo ekonomije je u avgustu 2010. godine donijelo Pravilnik o kriterijumima za izdavanje energetske dozvole, sadržini zahtjeva i registru energetske dozvola, kojim je definisana procedura dobijanja energetske dozvole.

Do sada su izdate 4 energetske dozvole za izgradnju mHE, i to:

- Kol Energy d.o.o. za mHE na vodotoku Raštak, Opština Kolašin;
- Sinergy d.o.o. za mHE na vodotoku Vrelo, Opština Bijelo Polje;
- Dekar d.o.o. za mHE na vodotoku Ljeviška rijeka, Opština Kolašin;
- Igma Grand d.o.o. za mHE na vodotoku Bradavec, Opština Andrijevica.

Na osnovu izdatih energetske dozvola i odluka Vlade o davanju koncesije zaključeni su ugovori sa imaojcima dozvola, koji su tipskog karaktera.

Konstatovano je da se ovi projekti realizuju u skladu sa planiranom dinamikom.

Predlog: Nastaviti sa praćenjem ugovora o koncesiji.

3. Priključenje malih hidroelektrana na elektroenergetsku mrežu

Distributivne i prenosne elektroenergetske mreže u čitavoj Evropi doživljavaju promjene u razvoju i radu, zbog sve većeg broja distribuiranih izvora koji se uključuju u sistem, a u cilju postizanja ciljeva utvrđenih Energetskom politikom EU iz 2007. godine (20-20-20).

Crna Gora ima veliki hidroenergetski potencijal koji još nije iskorišćen. Povodom toga, Vlada Crne Gore je objavila i planira da objavi više tendera za izgradnju mHE na raznim vodotocima u Crnoj Gori.

Problem koji pri tome nastaje jeste kako te mHE uključiti na postojeću elektroenergetsku mrežu Crne Gore. Sa ovim problemom suočavaju se skoro svi koncesionari koji su dobili koncesije za izgradnju mHE. Najčešće je elektrodistributivna mreža dosta udaljena od lokacija na kojima je predviđena izgradnja mHE, što značajno poskupljuje i otežava priključenje mHE, a u nekim slučajevima dovodi u pitanje i ekonomsku isplativost čitavog projekta. Većina koncesionara je ukazala na problem utvrđivanja međusobnih odnosa sa operatorom distributivnog sistema, u smislu preuzimanja od strane operatora infrastrukture za priključenje mHE koju izgrade koncesionari.

Naime, postojeća distributivna elektroenergetska mreža Crne Gore, kao i svaka elektroenergetska mreža u regionu, bila je građena za snabdijevanje potrošača na niskonaponskom nivou.

Zbog toga je Ministarstvo ekonomije, u saradnji sa UNDP, naručilo izradu Studije o priključivanju i radu distribuiranih izvora energije u elektroenergetskom sistemu Crne Gore, čiji je nacrt završen i objavljen na sajtu www.oie-res.me. Preporuke iz Studije ukazuju da je potrebno što prije početi sa izgradnjom nove 35kV distributivne mreže na sjeveru Crne Gore, što je i zahtjev svih koncesionara. Za izgradnju ove mreže potrebno je investirati ukupno oko 20 miliona €, a obaveza koncesionara po ugovorima je da istu izgrade.

4. Realizacija projekata izgradnje vjetroelektrana

4.1. Projekat izgradnje VE Krnovo

U usvojenoj Informaciji detaljno su opisane aktivnosti izgradnje vjetroelektrane na lokalitetu Krnovo za period od zaključenja Ugovora o zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrane do donošenja Odluke o utvrđivanju javnog interesa za eksproprijaciju nepokretnosti za izgradnju vjetroelektrane „Krnovo“ na teritoriji opština Nikšić, Šavnik i Plužine („Službeni list CG“, broj 62/2012 od 14.12.2012. godine).

Status projekta: U skladu sa Aneksom Ugovora izdati su inovirani urbanističko-tehnički uslovi 20.12.2012. godine. U skladu sa Odlukom o proglašenju javnog interesa, Uprava za nekretnine, PJ Nikšić, Šavnik i Plužine su izvršile cjelokupnu procjenu vrijednosti nepokretnosti koja se eksproprijuje. Investitor je pripremio tehničku dokumentaciju za izdavanje građevinske dozvole i nakon sprovedenog postupka eksproprijacije stvoriće se

uslovi za izdavanje iste. Aktivnosti na realizaciji ovog projekta odvijaju se planiranom dinamikom.

Predlog: Praćenje Ugovora o izgradnji i zakupu zemljišta.

4.2. Projekat izgradnje VE Možura

Ugovor o zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrane na lokalitetu Možura (opštine Ulcinj i Bar) zaključen je 5. jula 2010. godine sa konzorcijumom „Fersa-Čelebić“, čiji su članovi: „Fersa Energias Renovables“ S.A. iz Španije i „Čelebić“ DOO iz Podgorice.

Status projekta: U periodu od usvojene informacije zaključen je Aneks Ugovora, kojim je između ostalog definisano da investitor, s obzirom da se radi o konzorcijumu, treba da osnuje zajedničko preduzeće u Crnoj Gori, najkasnije do 3. marta 2013. godine, kojem bi bili izdati inovirani urbanističko-tehnički uslovi. Konstatovano je da su do sada na ovom lokalitetu urađeni putevi unutar lokacije do svakog mjesta predviđenog za postavljanje vjetrogeneratora, izvršena su geodetska snimanja terena, geomehanička ispitivanja terena, urađena je studija o uticaju vjetroelektrana na pravce kretanja ptica, a u završnoj fazi je studija o uticaju projekta na životnu sredinu. Takođe, definisana je nova lokacija za postavljanje trafostanice i tačka priključenja na elektroprenosnu mrežu i u završnoj fazi je izrada glavnog projekta.

Predlog: Zadužuje se Ministarstvo ekonomije da shodno zaključenom Aneksu, u cilju izdavanja inoviranih urbanističko-tehničkih uslova, obavijesti investitora o obavezi osnivanja zavisnog lica do 3. marta 2013. godine.